

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (sedmi senat)

z dne 20. decembra 2017*

„Predhodno odločanje – Kmetijstvo – Skupna ureditev trgov – Operativni program v sektorju sadja in zelenjave – Uredba (ES) št. 1234/2007, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 361/2008 – Členi 103b, 103d in 103g – Finančna pomoč Evropske unije – Izvedbena uredba (EU) št. 543/2011 – Člen 60 in Priloga IX, točka 23 – Naložbe, ki se izvajajo na posameznih kmetijskih gospodarstvih in/ali v prostorih organizacije proizvajalcev – Pojem – Zaupanje v pravo – Pravna varnost“

V zadevi C-516/16,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče, Avstrija) z odločbo z dne 27. septembra 2016, ki je na Sodišče prispela 3. oktobra 2016, v postopku

Erzeugerorganisation Tiefkühlgemüse eGen

proti

Agrarmarkt Austria,

SODIŠČE (sedmi senat),

v sestavi A. Rosas, predsednik senata, A. Prechal, sodnica, in E. Jarašiūnas (poročevalec), sodnik,

generalni pravobranilec: M. Campos Sánchez-Bordona,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Erzeugerorganisation Tiefkühlgemüse eGen G. Burgstaller, odvetnik,
- za Agrarmarkt Austria R. Leutner, agent,
- za avstrijsko vlado C. Pesendorfer, agentka,
- za Evropsko komisijo B. Eggers, K. Skelly in A. Lewis, agenti,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

* Jezik postopka: nemščina.

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 103c, člena 103d(2) ter Priloge I, dela IX in X, Uredbe Sveta (ES) št. 1234/2007 z dne 22. oktobra 2007 o vzpostavitvi skupne ureditve kmetijskih trgov in o posebnih določbah za nekatere kmetijske proizvode („Uredba o enotni SUT“) (UL 2007, L 299, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 361/2008 z dne 14. aprila 2008 (UL 2008, L 121, str. 1) (v nadaljevanju: Uredba št. 1234/2007), členov 65, 66 in 69 Uredbe Komisije (ES) št. 1580/2007 z dne 21. decembra 2007 o določitvi izvedbenih pravil za uredbe Sveta (ES) št. 2200/96, (ES) št. 2201/96 in (ES) št. 1182/2007 v sektorju sadja in zelenjave (UL 2007, L 350, str. 1), člena 51(7) ter členov 64, 65 in od 68 do 70 Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 543/2011 z dne 7. junija 2011 o določitvi podrobnih pravil za uporabo Uredbe št. 1234/2007 za sektorja sadja in zelenjave ter predelane sadja in zelenjave (UL 2011, L 157, str. 1) ter načel pravne varnosti in zaupanja v pravo. Nanaša se tudi na razlago in veljavnost Priloge IX, točka 23, k Izvedbeni uredbi št. 543/2011, na veljavnost člena 21(1)(i) in člena 52(6)(a) Uredbe št. 1580/2007 ter na veljavnost člena 50(3)(d) in člena 60(7) Izvedbene uredbe št. 543/2011.
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Erzeugerorganisation Tiefkühlgemüse eGen (v nadaljevanju: ETG) in Agrarmarkt Austria (v nadaljevanju: AMA), ki je pravna oseba javnega prava, ki med drugim deluje kot plačilna agencija, glede odločbe, s katero je AMA ugotovila, da je finančna pomoč Evropske unije za naložbo, ki jo je izvedla družba ETG, neupravičena, ter s katero je posledično zavrnila plačilo te pomoči za leto 2014 v delu, v katerem je bila za to naložbo zaprosena, in je naložila vračilo pomoči, ki je bila za to naložbo že prejeta.

Pravo Unije

Uredba št. 1234/2007

- 3 Naslov I dela II Uredbe št. 1234/2007 se nanaša na tržno intervencijo. Poglavje IV tega naslova se nanaša na sheme pomoči in v tem poglavju se oddelek IVa, ki je bil v Uredbo št. 1234/2007 uveden z Uredbo št. 361/2008, nanaša na pomoči v sektorju sadja in zelenjave. Pododdelek II tega oddelka IVa je naslovljen „Operativni skladi in operativni programi“. Vsebuje člene od 103b do 103g Uredbe št. 1234/2007.
- 4 Člen 103b te uredbe, naslovljen „Operativni skladi“, določa:

„1. Organizacije proizvajalcev v sektorju sadja in zelenjave lahko ustanovijo operativni sklad. Sklad se financira iz:

 - (a) finančnih prispevkov članov ali organizacije proizvajalcev;
 - (b) finančne pomoči [Unije], ki se lahko odobri organizacijam proizvajalcev.

2. Operativni skladi se uporabljajo samo za financiranje operativnih programov, ki jih države članice odobrijo v skladu s členom 103g.“

5 Člen 103c Uredbe št. 1234/2007, naslovljen „Operativni programi“, v odstavku 1 določa:

„Operativni programi v sektorju sadja in zelenjave vključujejo dva ali več izmed ciljev iz člena 122(c) ali naslednjih ciljev:

- (a) načrtovanje proizvodnje;
- (b) izboljšanje kakovosti proizvodov;
- (c) povečanje tržne vrednosti proizvodov;
- (d) promocija proizvodov, bodisi svežih ali predelanih;
- (e) okoljske ukrepe in okolju prijazne načine pridelave, vključno z ekološkim kmetovanjem;

[...]“

6 Člen 103d te uredbe, naslovljen „Finančna pomoč [Unije]“, določa:

„1. Finančna pomoč [Unije] je enaka znesku dejansko plačanih finančnih prispevkov iz člena 103b(1)(a), vendar znaša največ 50 % dejansko nastalih odhodkov.

2. Finančna pomoč [Unije] se omeji na 4,1 % vrednosti tržne proizvodnje posamezne organizacije proizvajalcev.

Vendar se ta odstotek lahko poveča na 4,6 % [...], če se znesek, ki presega 4,1 % [...], uporabi izključno za ukrepe preprečevanja in obvladovanja kriz.

[...]“

7 Člen 103g te uredbe se nanaša na odobritev operativnih programov. Določa:

„1. Osnutki operativnih programov se predložijo pristojnemu nacionalnemu organu, ki jih odobri, zavrne ali zahteva njihovo spremembo v skladu z določbami tega pododdelka.

2. Organizacije proizvajalcev sporočijo državi članici predvideno višino operativnega sklada za vsako leto in priložijo ustrezno obrazložitev na podlagi ocene operativnega programa, odhodkov za tekoče leto in morebiti odhodkov za pretekla leta ter po potrebi na podlagi ocene proizvodnih količin za naslednje leto.

3. Država članica obvesti organizacijo proizvajalcev ali združenje organizacij proizvajalcev o predvideni višini finančne pomoči [Unije] v skladu z omejitvami iz člena 103d.

4. Plačila finančne pomoči [Unije] se izvedejo na podlagi nastalih izdatkov za projekte iz operativnega programa. Ob predložitvi garancije ali varščine se za iste projekte lahko izplača predplačilo.

5. Organizacija proizvajalcev obvesti državo članico o končni višini odhodkov za preteklo leto in priloži potrebna dokazila, tako da lahko prejme razliko finančne pomoči [Unije].

[...]“

- 8 V naslovu II dela II Uredbe št. 1234/2007, ki se nanaša na „[p]ravila v zvezi s trženjem in proizvodnjo“, poglavje II ureja „[o]rganizacije proizvajalcev, medpanožne organizacije, organizacije izvajalcev“. V tem poglavju člen 122 te uredbe, naslovljen „Organizacije proizvajalcev“, določa:

„Države članice priznajo organizacije proizvajalcev, ki:

[...]

- (c) si prizadevajo doseči poseben cilj, ki lahko zlasti vključuje enega ali več naslednjih ciljev, v zvezi s sektorjem sadja in zelenjave pa ga mora vključevati:
- (i) zagotavljati, da se proizvodnja načrtuje in prilagaja povpraševanju, zlasti glede kakovosti in količine;
 - (ii) koncentraciji ponudbe in dajanje na trg proizvodov, ki jih pridelajo njeni člani;
 - (iii) optimizirati proizvodne stroške in stabilizirati cene proizvajalcev.“
- 9 Priloga I k Uredbi št. 1234/2007 je naslovljena „Seznam izdelkov iz člena 1(1)“. V delu IX v zvezi s sadjem in zelenjavo določa, da ta uredba zajema med drugim proizvode iz oznake KN ex 0709, ki so določeni kot „[d]ruga vrtnine, sveže ali ohlajene, razen [nekaterih vrst pimenta, oljk in koruze]“. V delu X v zvezi s proizvodi iz predelanega sadja in zelenjave ta priloga določa, da ta uredba zajema tudi proizvode iz oznake KN ex 0710, določene kot „[v]rtnine (termično neobdelane ali termično obdelane s paro ali kuhanjem v vodi, zamrznjene, razen [nekaterih vrst koruze, oljk in pimenta]“.
- 10 Uredba št. 1234/2007 je bila razveljavljena, z učinkom od 1. januarja 2014, z Uredbo (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL 2013, L 347, str. 671). Vendar se v skladu s členom 231(2) Uredbe št. 1308/2013 za vse večletne programe, sprejete pred 1. januarjem 2014, do njihovega izteka še naprej uporabljajo upoštevne določbe Uredbe (ES) št. 1234/2007.

Uredba št. 1580/2007

- 11 Člen 21 Uredbe št. 1580/2007 vsebuje opredelitve. V odstavku 1 določa:

„V tem naslovu [III v zvezi z organizacijami proizvajalcev]:

[...]

- (i) ‚prvostopenjska predelava‘ pomeni predelavo proizvoda iz sadja ali zelenjave v drug proizvod, naveden v Prilogi I k Pogodbi [DEU]. Čiščenje, rezanje, pripravljanje, sušenje in pakiranje svežih proizvodov za njihovo trženje se ne štejejo kot prvostopenjska predelava;

[...]“

- 12 Poglavje II tega naslova III je naslovljeno „Operativni skladi in operativni programi“. Oddelek 1 tega poglavja II, ki vsebuje člena 52 in 53 te uredbe, se nanaša na „[v]rednost tržne proizvodnje“. Člen 52 z naslovom „Osnova za izračun“ določa:

„1. Za namene tega poglavja se vrednost tržne proizvodnje za organizacijo proizvajalcev izračuna na podlagi proizvodnje članov organizacij proizvajalcev, za katero se prizna organizacija proizvajalcev.

[...]

6. Tržna proizvodnja se fakturira na stopnji ‚franko organizacija proizvajalcev‘:

(a) kadar je to primerno, kot pakiran in pripravljen proizvod ali proizvod, ki je bil predelan na prvi stopnji;

[...]“

13 Člen 52 Uredbe št. 1580/2007 je bil spremenjen z Uredbo Komisije (EU) št. 687/2010 z dne 30. julija 2010 (UL 2010, L 199, str. 12), ki je začela veljati 7. avgusta 2010 in s katero je bil uveden nov sistem izračuna vrednosti tržne proizvodnje. Ta novi sistem izračuna je bil povzet v členu 50 Izvedbene uredbe št. 543/2011.

14 Oddelek 3 poglavja II Uredbe št. 1580/2007, ki vsebuje člene od 57 do 68 te uredbe, je namenjen operativnim programom. Člen 61 te uredbe, naslovljen „Vsebina operativnih programov in upravičeni izdatki“, v tretjem pododstavku odstavka 3 določa, da se „[n]aložbe ali dejavnosti [...] lahko na posameznih kmetijskih gospodarstvih članov organizacije proizvajalcev izvajajo, če prispevajo k ciljem operativnega programa, [in da č]e član zapusti organizacijo proizvajalcev, države članice zagotovijo, da se naložba ali njena preostala vrednost izterja, razen če država članica določi drugače“, in v odstavku 4, da „[o]perativni programi ne vključujejo dejavnosti ali izdatkov s seznama iz Priloge VIII“. Ta Priloga VIII, točka 22, se nanaša na „naložbe ali podobne vrste dejavnosti razen za gospodarstva organizacije proizvajalcev ali združenja organizacij proizvajalcev, odvisno družbo [...]“.

15 Člena 65 in 66 Uredbe št. 1580/2007 sta naslovljena „Odločitev“ in „Spremembe operativnih programov za naslednja leta“. Določbe teh členov so bile brez vsebinskih sprememb prevzete v členih 64 in 65 Izvedbene uredbe št. 543/2011.

16 V oddelku 4 tega poglavja II, naslovljenem „Pomoči“, so členi od 69 do 73 Uredbe št. 1580/2007. Določbe člena 69 te uredbe v zvezi z odobrenim zneskom pomoči in določbe člena 70 te uredbe z naslovom „Zahtevki za pomoč“ so bile brez vsebinskih sprememb povzete v členih 68 in 69 Izvedbene uredbe št. 543/2011.

17 Uredba št. 1580/2007 je bila razveljavljena z Izvedbeno uredbo št. 543/2011, ki je začela veljati 22. junija 2011, pri čemer se sklicevanja na razveljavljeno uredbo štejejo za sklicevanja na Izvedbeno uredbo št. 543/2011.

Izvedbena uredba št. 543/2011

18 V uvodni izjavi 42 Izvedbene uredbe št. 543/2011 je navedeno:

„V primeru naložb v posamezna kmetijska gospodarstva je treba zaradi preprečevanja neupravičenega bogatenja zasebnika, ki je pretrgal vezi z organizacijo med življenjsko dobo naložbe, sprejeti določbe, ki bodo organizaciji omogočile povrnitev preostale vrednosti naložbe, ne glede na to, ali je to naložba člana ali organizacije.“

19 Poglavje II naslova III Izvedbene uredbe št. 543/2011 se nanaša na operativne sklade in operativne programe. Oddelek 1 tega poglavja, naslovljen „Vrednost tržne proizvodnje“, vsebuje člena 50 in 51 te uredbe. Člen 50 te uredbe, naslovljen „Osnova za izračun“, določa:

„1. Vrednost tržne proizvodnje za organizacijo proizvajalcev se izračuna na podlagi proizvodnje organizacije proizvajalcev in njenih članov proizvajalcev, vključuje pa le proizvodnjo tistega sadja in zelenjave, za katera je organizacija proizvajalcev priznana. [...]

[...]

3. Vrednost tržne proizvodnje ne vključuje vrednosti predelanega sadja in zelenjave ali katerih koli drugih proizvodov, ki niso proizvodi iz sektorja sadja in zelenjave.

Vendar se vrednost tržne proizvodnje sadja in zelenjave, namenjenih predelavi, ki sta bila predelana v enega od proizvodov predelanega sadja in zelenjave s seznama v delu X Priloge I k Uredbi [št. 1234/2007] ali v kateri koli drug predelan proizvod, naveden v tem členu in podrobneje opisan v Prilogi VI k tej uredbi, bodisi s strani organizacije proizvajalcev, združenja organizacij proizvajalcev ali njihovih članov, ki so proizvajalci, [...] bodisi s strani njih samih ali prek zunanjih izvajalcev, izračuna kot pavšalni znesek v odstotkih fakturirane vrednosti teh predelanih proizvodov. Navedeni pavšalni znesek znaša:

[...]

(d) 62 % pri zamrznjenem sadju in zelenjavi;

[...]“

20 Člen 51 Izvedbene uredbe št. 543/2011 se nanaša na referenčno obdobje. Določa:

„1. Letna zgornja meja pomoči iz člena 103d(2) Uredbe [št. 1234/2007] se izračuna vsako leto na podlagi vrednosti tržne proizvodnje med 12-mesečnim referenčnim obdobjem, ki ga določijo države članice.

[...]

7. Vrednost tržne proizvodnje za referenčno obdobje se z odstopanjem od odstavka 1 [...] izračuna na podlagi zakonodaje, veljavne v tem referenčnem obdobju.

Vendar se za operativne programe, odobrene do 20. januarja 2010, vrednost tržne proizvodnje za obdobje do leta 2007 izračuna na podlagi zakonodaje, ki velja v referenčnem obdobju, medtem ko se vrednost tržne proizvodnje za obdobje od leta 2008 dalje izračuna na podlagi zakonodaje, veljavne v letu 2008.

Za operativne programe, odobrene po 20. januarju 2010, se vrednost tržne proizvodnje za obdobje od leta 2008 dalje izračuna na podlagi zakonodaje, ki velja v času, ko je bil odobren operativni program.“

21 Oddelek 3 poglavja II naslova III Izvedbene uredbe št. 543/2011 je namenjen operativnim programom in vsebuje člene od 55 do 67. Člen 60 te uredbe glede upravičenosti ukrepov v skladu z operativnimi programi določa:

„1. Operativni programi ne vključujejo dejavnosti ali izdatkov s seznama iz Priloge IX.

[...]

6. Naložbe ali dejavnosti se lahko izvajajo na posameznih kmetijskih gospodarstvih in/ali prostorih proizvajalcev, članov organizacije proizvajalcev ali združenja organizacij proizvajalcev, tudi če se dejavnosti oddajo v podizvajanje članom organizacije proizvajalcev ali združenja organizacij proizvajalcev, če prispevajo k ciljem operativnega programa. Če član, ki je proizvajalec, zapusti organizacijo proizvajalcev, države članice zagotovijo, da se naložba ali njena preostala vrednost izterja.

[...]

7. Naložbe in ukrepi v zvezi s predelavo sadja in zelenjave v predelano sadje in zelenjavo so lahko upravičeni do podpore, če take naložbe in ukrepi izpolnjujejo cilje iz člena 103c(1) Uredbe [št. 1234/2007], vključno s tistimi iz točke (c) prvega odstavka člena 122 navedene [u]redbe, in pod pogojem, da so opredeljeni v nacionalni strategiji iz člena 103f(2) Uredbe [št. 1234/2007].“

- 22 Člen 64 Izvedbene uredbe št. 543/2011, naslovljen „Odločitve“, ki brez vsebinskih sprememb povzema člen 65 Uredbe št. 1580/2007, določa:

„1. Če je to primerno, pristojni organ države članice:

- (a) odobri višino sredstev operativnih skladov in operativne programe, ki izpolnjujejo zahteve iz Uredbe [št. 1234/2007] in zahteve iz tega poglavja;
- (b) odobri operativne programe, če organizacija proizvajalcev sprejme nekatere spremembe; ali
- (c) delno ali v celoti zavrne operativne programe.

2. Pristojni organ države članice se o operativnih programih in operativnih skladih odloči do 15. decembra v letu, v katerem so predloženi.

Države članice obvestijo organizacije proizvajalcev o teh odločitvah do 15. decembra.

Vendar lahko pristojni nacionalni organ države članice zaradi ustrezno utemeljenih razlogov odločitev glede operativnih programov in operativnih skladov sprejme do 20. januarja po datumu vložitve zahtevka. V odločitvi o odobritvi se lahko določi, da so izdatki upravičeni od 1. januarja v letu, ki sledi vložitvi pred predložitvijo.“

- 23 Člen 65 te uredbe, naslovljen „Spremembe operativnih programov za naslednja leta“, brez vsebinskih sprememb povzema člen 66 Uredbe št. 1580/2007. Določa:

„1. Organizacije proizvajalcev lahko zahtevajo spremembe operativnih programov, vključno z njihovim trajanjem, najpozneje 15. septembra, da bi jih lahko uporabljale od 1. januarja naslednjega leta.

[...]

3. Pristojni organ države članice [...] o prošnjah za spremembe operativnih programov odloči najpozneje do 15. decembra leta, ko se zahtevek predloži.

Vendar lahko pristojni nacionalni organ države članice zaradi ustrezno utemeljenih razlogov odločitev glede popravkov operativnih programov sprejme do 20. januarja, ki sledi letu, ko se predloži zahtevek. V odločitvi o odobritvi se lahko določi, da so izdatki upravičeni od 1. januarja, ki sledi letu, ko se predloži zahtevek.“

- 24 Oddelek 4 poglavja II Izvedbene uredbe št. 543/2011, ki vsebuje člene od 68 do 72 te uredbe, se nanaša na pomoči. V tem oddelku člen 68 te uredbe, naslovljen „Odobreni znesek pomoči“, ki povzema besedilo člena 69 Uredbe št. 1580/2007, določa:

„1. Države članice obvestijo organizacije proizvajalcev in združenja organizacij proizvajalcev o odobrenem znesku pomoči, kot zahteva člen 103g(3) Uredbe [št. 1234/2007], do 15. decembra leta pred letom, za katero se zaproša pomoč.

2. Kadar se uporabljata tretji pododstavek člena 64(2) ali drugi pododstavek člena 65(3), države članice obvestilo o odobrenem znesku pomoči predložijo najpozneje 20. januarja leta, za katero se zaproša pomoč.“

- 25 Člen 69 Izvedbene uredbe št. 543/2011, naslovljen „Zahtevki za pomoč“, ki ustreza členu 70 Uredbe št. 1580/2007, določa:

„1. Organizacije proizvajalcev vložijo zahtevke za pomoč ali preostali znesek pomoči pri pristojnem organu države članice za vsak operativni program, za katerega se zahteva pomoč, do 15. februarja v letu, ki sledi letu, za katero se zahteva pomoč.

2. Zahtevku se priloži dodatna dokumentacija, iz katere so razvidni:

[...]

(b) vrednost tržne proizvodnje;

[...]“

- 26 Člen 70 Izvedbene uredbe št. 543/2011, ki je naslovljen „Plačilo pomoči“, določa, da „[d]ržave članice izplačajo pomoč do 15. oktobra v letu, ki sledi letu izvajanja programa“.

- 27 V Prilogi IX k Izvedbeni uredbi št. 543/2011 so naštet ukrepi in izdatki, ki niso upravičeni do pomoči v skladu z operativnimi programi iz člena 60(1) te uredbe. V točki 23 te priloge so navedene „[n]aložbe ali podobne vrste dejavnosti razen za gospodarstva in/ali prostore organizacij proizvajalcev ali združenj organizacij proizvajalcev ali njihovih članov proizvajalcev ali odvisnih družb [...]“.

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 28 ETG je organizacija proizvajalcev v smislu Uredbe št. 1234/2007. Z dopisi z dne 15. septembra 2009, 19. decembra 2009 in 14. januarja 2010 je pri Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (zvezni minister za kmetijstvo, gozdove, okolje in upravljanje vode, Avstrija) (v nadaljevanju: pristojni avstrijski organ) predložila prošnjo za podporo operativnega programa za leta od 2010 do 2014.
- 29 Med ukrepi, ki lahko pridobijo to podporo, je pridobitev linije za predelavo špinače, ki se uporablja za predelavo sveže obrane špinače v hitro zamrznjeno špinačo. Ta linija za predelavo, ki jo je kupila ETG, je bila nameščena na zemljišče družbe Ardo Austria Frost GmbH (v nadaljevanju: Ardo), ki je pogodbeni stranka ETG in se ukvarja s predelavo in prodajo proizvodov ETG. Ta linija je morala delovati „pod nadzorom in odgovornostjo“ ETG ter po mnenju zadnjenavedene je zemljišče, ki je bilo potrebno za to linijo za predelavo, „družba Ardo dala na razpolago ETG na podlagi posodbene pogodbe za namestitev in upravljanje naprav [za linijo za predelavo]“.
- 30 Pristojni avstrijski organ je z dopisom z dne 19. januarja 2010 ta operativni program odobril. Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče, Avstrija) v zvezi s tem pojasnjuje, da je nesporno, da je ta organ, ker je to naložbo torej štel za upravičeno do zadevne pomoči, vedel, da ta linija za predelavo ni bila na zemljišču, ki je v lasti ETG, ampak na zemljišču družbe Ardo. To sodišče pojasnjuje tudi, da je ta operativni program temeljil na izračunu vrednosti tržne proizvodnje v skladu s prometom iz leta 2009, saj je bila ETG ustanovljena šele leta 2009, in da je bila ta vrednost izračunana tako, da so bili vključeni med drugim „stroški predelave“, med katere pri zadevni špinači spada „zmanjšanje v kose, pranje, rezanje, sušenje, blanširanje [...] [in] zamrzovanje“.
- 31 Dovoljenih je bilo več sprememb tega operativnega programa. Zlasti je bilo z dopisom z dne 13. decembra 2013 spremenjeno referenčno obdobje, ki je se je uporabilo za izračun vrednosti tržne proizvodnje. Referenčno obdobje so namesto leta 2009 postala povprečja za leta od 2009 do 2011, pri čemer je bila vrednost tržne proizvodnje še naprej vključena v „stroške predelave“.

- 32 AMA je z odločbo z dne 12. oktobra 2015 sklenila, da naložba v to linijo za predelavo ni bila upravičena do zadevne pomoči na podlagi merila neupravičenosti, ki je določeno v Prilogi IX, točka 23, k Izvedbeni uredbi št. 543/2011, ter je zato zavrnila plačilo te pomoči za leto 2014 za del, za katerega je bila za to naložbo zaprošena, in naložila vračilo pomoči, ki jo je ETG za to naložbo že prejela. ETG je zoper to odločbo vložila tožbo pri Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče).
- 33 Predložitveno sodišče uvodoma izraža dvome glede prava, ki se uporablja, prvič, glede določitve merila upravičenosti stroškov glede zadevne linije za predelavo in, drugič, glede izračuna vrednosti tržne proizvodnje. Čeprav se mu zdi, da je vprašanje upravičenosti stroškov dobro urejeno v Izvedbeni uredbi št. 543/2011, se sprašuje, ali se zaradi spremembe, ki je bila navedena v dopisu z dne 13. decembra 2013 in sprejeta glede operativnega programa, ki je bil potrjen 19. januarja 2010, uporabi nova metoda izračunavanja vrednosti tržne proizvodnje, ki jo določa Izvedbena uredba št. 543/2011.
- 34 Vsebinsko se predložitveno sodišče, na prvem mestu, sprašuje glede morebitnih učinkov različnih dopisov avstrijskih organov – in sicer tistega, s katerim je odobren operativni program, tistega, ki potrjuje spremembo tega programa, in tistega, ki ETG obvešča o potrjenem znesku pomoči – na znesek pomoči, ki ga je treba plačati za leto 2014. Natančneje, sprašuje se, ali se mora vrednost tržne proizvodnje, ki je navedena v teh dopisih, šteti za zavezujočo in mu je v okviru tožbe, o kateri odloča, ni treba preverjati.
- 35 V zvezi s tem trdi, da je na podlagi avstrijskega prava pristojno, da po uradni dolžnosti odloča o vprašanju zakonitosti odločbe, ki se pri tem sodišču izpodbija, tudi na podlagi očitka, ki ga ETG ni navajala, in čeprav bi se postopek za to družbo lahko neugodno končal. Tega pa ne bi smelo presojati po uradni dolžnosti, če je bilo vprašanje že obravnavano v prejšnji odločbi, ki je postala dokončna.
- 36 Na drugem mestu, predložitveno sodišče dvomi glede veljavnosti izračuna vrednosti tržne proizvodnje tako v primeru, da bi ta izračun urejala Izvedbena uredba št. 543/2011, kot v primeru, da bi ga urejala Uredba št. 1580/2007.
- 37 Na tretjem mestu, predložitveno sodišče se sprašuje, ali so ukrepi glede predelave sadja in zelenjave lahko predmet pomoči Unije v okviru operativnega programa organizacije proizvajalcev, ki je priznana v sektorju sadja in zelenjave, in če je to potrebno, pod katerimi pogoji.
- 38 Na četrtem mestu, sprašuje se o obsegu merila neupravičenosti do pomoči, ki je določeno v Prilogi IX, točka 23, k Izvedbeni uredbi št. 543/2011, med drugim glede njenih različnih jezikovnih različic. Trdi, da je bila ETG zavrnjena pomoč glede linije za predelavo, ker „je ta naložba pomenila ukrep, ki se izvaja na zemljišču, ki je v lasti tretje osebe“. Če pa bi se ta točka 23 razlagala tako, da absolutno nasprotuje pomočem naložbam, ki se izvajajo na zemljišču, ki je v lasti tretje osebe, torej ne da bi prosilec lahko dokazal za vsak primer posebej, da obstajajo legitimni gospodarski razlogi za naložbe v naprave na zemljišču, ki je v lasti tretjih oseb, bi bila ta lahko po njegovem mnenju neveljavna.
- 39 Na petem mestu, to sodišče se sprašuje – če bi Sodišče razlagalo to točko 23 kot „absolutno izključitveno merilo“ za naložbe na zemljiščih, ki so v lasti tretjih oseb – ali bi se ETG vendarle lahko sklicevala na načelo zaupanja v pravo, saj so po njegovem mnenju avstrijski organi ves čas vedeli, da je ETG vzpostavila zadevno linijo za predelavo na zemljišču, ki je v lasti družbe Ardo, in so ti organi zadevni operativni program potrdili premišljeno.
- 40 Na šestem in zadnjem mestu, predložitveno sodišče navaja, da če bi Sodišče razlagalo zadevne določbe tako, da so neugodne za ETG, in/ali bi nekatere med njimi morebiti razglasilo za nične, bi ETG Sodišču lahko predlagala, naj se časovni učinki njegove sodbe omejijo. V zvezi s tem navaja, da se sprašuje glede načina, kako bi morale samo odgovoriti na trditve, ki jih je ETG izpeljala iz načela pravne varnosti, da bi izpodbijala zahtevano vračilo in celo da bi se ji izplačali zneski, ki so predmet zavezujočih obveznosti, če Sodišče časovnih učinkov svoje sodbe ne bi omejilo ali če omejitev za ETG ne bi veljala.

41 V teh okoliščinah je Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

- „1. (a) Ali členi 65, 66, 69 Uredbe [št. 1580/2007] kot tudi (od 2[2]. 6. 2011) členi 64, 65, 68 [Izvedbene] uredbe [št. 543/2011] zahtevajo, da se odločitev o odobritvi operativnega programa in višini sredstev oziroma sprememba te odločitve in odločitev o ,odobrenem znesku pomoči‘ ne izdata zgolj v obliki sporočila, temveč formalno kot (vsaj začasno) zavezujoča odločba, ki jo lahko vlagatelj zahtevka izpodbija že vnaprej, tj. neodvisno od izpodbijanja končne odločitve (v skladu s členom 70 Uredbe št. 1580/2007 oziroma členom 69 Izvedbene uredbe št. 543/2011) o zahtevku za (končno) pomoč?
- (b) Ali je treba določbe prava Unije, navedene v [okviru prvega vprašanja, točka (a),] razlagati tako, da je treba pri sprejemanju teh odločitev (v izreku odločbe) zavezujoče določiti tudi vrednost tržne proizvodnje?
- (c) Ali je treba pravo Unije, zlasti člena 69 in 70 [Izvedbene] uredbe [št. 543/2011], razlagati tako, da sodišče, ki odloča o pravnem sredstvu zoper upravno odločbo, s katero je bilo za določeno letno obdobje operativnega programa dokončno odločeno o zahtevku za plačilo finančne pomoči v okviru operativnega programa na podlagi člena 103g(5) Uredbe [št. 1234/2007], zaradi obstoja dokončne odločbe o odobritvi operativnega programa in višini sredstev ter odločbe o ,odobrenem znesku pomoči‘ ne more presojati zakonitosti izračuna vrednosti tržne proizvodnje kot osnove za določitev zgornje meje pomoči?
- (d) Če je odgovor na [prvo vprašanje, točke (a), (b), ali (c),] nikalen: ali je treba Uredbo [št. 1234/2007], zlasti njeno Prilogo I, del IX (,Sadje in zelenjava‘, zlasti pri oznaki ,KN ex 0709 [...] Druge vrtnine, sveže ali ohlajene [...]‘) in del X (,Proizvodi iz predelane sadja in zelenjave‘, pri oznaki ,KN ex 0710 [...]Vrtnine, [...] zamrznjene‘), razlagati tako, da se proizvodi iz zelenjave, ki nastanejo kot vsota postopkov po pravilu pridelka, tj. čiščenja, rezanja, blanširanja in zamrzovanja, ne štejejo za proizvode v smislu Priloge I, del IX, temveč za proizvode v smislu Priloge I, del X?
- (e) Če je odgovor na [prvo vprašanje, točka (d),] pritrdilen: ali je treba pojem „vrednost tržne proizvodnje“ iz člena 103d(2) Uredbe [št. 1234/2007] razlagati tako, da se ta vrednost izračuna tako, da se ugotovi samo vrednost proizvodnje z odbitkom vrednosti, ki se nanaša na predelavo, tako da se odšteje vrednost tistega dela postopka, ki se nanaša na predelavo opravljene, očiščene, narezane in blanširane zelenjave v hitro zamrznjeno zelenjavo?
- (f) Ali je treba člen 51(7) [Izvedbene] uredbe [št. 543/2011] razlagati tako, da se organizacija proizvajalcev, ki je predložila operativni program, ki se nanaša na leta od 2010 do 2014 in ki je bil odobren pred 20. januarjem 2010, za katerega pa je bila kasneje (13. decembra 2013) izdana odločba o odobritvi spremembe zaradi spremenjenega načina izračuna vrednosti tržne proizvodnje v okviru programa, glede spremenjenega izračuna vrednosti tržne proizvodnje tudi po tej spremembi operativnega programa (in sicer za pomoč, ki se mora izplačati v letu 2014) še vedno lahko sklicuje na ,zakonodajo, veljavno v letu 2008‘?
- (g) Če je odgovor na [prvo vprašanje, točki (e) in (f),] pritrdilen: ali sta člen 52(6)(a) in člen 21(1)(i) Uredbe [št. 1580/2007] neveljavna, ker v izračun vrednosti tržne proizvodnje vključujeta postopke predelave opravljene zelenjave, s katerimi se ta zelenjava predela v ,drug proizvod, naveden v Prilogi I k Pogodbi ES‘?
- (h) Če je odgovor [na prvo vprašanje, točka (f),] nikalen (in neodvisno od odgovora na ostala vprašanja): ali je člen 50(3)(d) [Izvedbene] uredbe [št. 543/2011] neveljaven?
2. (a) Ali je treba člen 103c Uredbe [št. 1234/2007] razlagati tako, da je v okviru ,operativnih programov v sektorju sadja in zelenjave‘ dovoljeno samo spodbujanje proizvodnje proizvodov, ki se lahko štejejo za proizvode v smislu Priloge I, del IX, [k tej uredbi], ne pa tudi spodbujanje naložb v predelavo takšnih proizvodov?
- (b) Če je odgovor na [drugo vprašanje, točka (a),] nikalen: pod katerimi pogoji in v kolikšnem obsegu člen 103c Uredbe [št. 1234/2007] dopušča takšno spodbujanje naložb v predelavo?
- (c) Ali je člen 60(7) [Izvedbene] uredbe [št. 543/2011] neveljaven?

3. (a) Ali je treba Prilogo IX, točka 23, k [Izvedbeni] uredbi [št. 543/2011] razlagati tako, da je izključitev spodbude izključno posledica geografske lege na tujem zemljišču?
(b) Če je odgovor na [tretje vprašanje, točka (a),] pritrdilen: ali je Priloga IX, točka 23, k [Izvedbeni] uredbi [št. 543/2011] neveljavna?
(c) Če je odgovor na [tretje vprašanje, točka (a),] pritrdilen, odgovor na [tretje vprašanje, točka (b),] pa nikalen: ali gre pri določbi iz Priloge IX, točka 23, k [Izvedbeni] uredbi [št. 543/2011] za jasno in nedvoumno določbo, tako da se izvajalcu gospodarske dejavnosti za dejavnosti, ki so se izvajale na tujem zemljišču, vendar spadajo v okvir dejavnosti njegovega podjetja, kljub zagotovitvi oziroma odobritvi spodbude s strani nacionalnih organov ne zagotavlja zaupanje v pravo?
4. Ali okoliščina, da Sodišče v korist prizadetih oseb ne sprejme omejitve učinkov sodbe (v smislu člena 264, drugi odstavek, PDEU), ki ima zaradi nove razlage prava Unije ali razglasitve ničnosti do takrat veljavnega pravnega akta Unije negativne učinke na prizadetega, pomeni, da se ta oseba pred nacionalnim sodiščem ne more sklicevati na načelo pravne varnosti, če se dokaže, da je bila v dobri veri?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Tretje vprašanje, točka (a)

- 42 S tretjim vprašanjem, točka (a), ki ga je treba preučiti najprej, predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba Prilogo IX, točka 23, k Izvedbeni uredbi št. 543/2011 razlagati tako, da le dejstvo, da je naložba, ki se izvede v okviru operativnega programa iz člena 60(1) te uredbe, na zemljišču, katerega lastnik je tretja oseba, in ne zadevna organizacija proizvajalcev, na podlagi prve od teh določb ni razlog, da pomoč za izdatke, ki so zaradi te naložbe nastali tej organizaciji proizvajalcev, ni upravičena.
- 43 V zvezi s tem je treba uvodoma navesti, da se pred predložitvenim sodiščem izpodbija odločba AMA z dne 12. oktobra 2015 v zvezi s plačilom preostanka finančne pomoči Unije za leto 2014 v okviru operativnega programa za leta od 2010 do 2014, ker je bil ta program potrjen 19. januarja 2010, kar je bilo pred sprejetjem Izvedbene uredbe št. 543/2011. Vendar je, ker ni nasprotne prehodne določbe ter ker člen 149 Izvedbene uredbe št. 543/2011 razveljavlja Uredbo št. 1580/2007 in določa, da se sklicevanja na to uredbo štejejo za sklicevanja na Izvedbeno uredbo št. 543/2011, treba ugotoviti, da je vprašanje upravičenosti izvedenih ukrepov in stroškov, ki so nastali na podlagi plačila te pomoči za leto 2014, urejeno z določbami Izvedbene uredbe št. 543/2011.
- 44 S Prilogo IX, točka 23, k Izvedbeni uredbi št. 543/2011, ki je – kot izhaja iz predložitvene odločbe in nacionalnega spisa, ki je bil predložen Sodišču – določba, na podlagi katere je bila pomoč za nakup zadevne linije za predelavo iz postopka v glavni stvari razglašena za neupravičeno, in ki je nadomestila Prilogo VIII, točka 22, k Uredbi št. 1580/2007, v to določbo ni bila vnesena nobena sprememba, ki bi bila upoštevana v tej zadevi.
- 45 V Prilogi VIII, točka 22, k Uredbi št. 1580/2007 je bilo namreč določeno, da za pomoč niso upravičeni operativni programi naložb ali ostale podobne vrste ukrepov razen „za gospodarstva“ med drugim organizacije proizvajalcev, medtem ko se Priloga IX, točka 23, k Izvedbeni uredbi št. 543/2011 ne nanaša le na gospodarstva, ampak tudi na „prostore“ te organizacije. Zato če naložba izpolnjuje merilo za neupravičenost iz te točke 23, nujno izpolnjuje tudi enakovredno merilo, ki je bilo določeno v tej točki 22.
- 46 Glede zaprosene razlage je treba spomniti, da člen 60(1) Izvedbene uredbe št. 543/2011 določa, da operativni programi ne vključujejo ukrepov ali izdatkov s seznama iz Priloge IX k tej uredbi. V tej prilogi IX so v točki 23 med ukrepi in izdatki, ki niso upravičeni do pomoči v skladu s temi

operativnimi programi, naštete „[n]aložbe ali podobne vrste dejavnosti razen za gospodarstva in/ali prostorov organizacij proizvajalcev ali združenj organizacij proizvajalcev ali njihovih članov proizvajalcev ali odvisnih družb v primerih iz člena 50(9) [te uredbe]“.

- 47 V tej zadevi iz predložitvene odločbe izhaja, da je družba Ardo, na zemljišču katere je vzpostavljena linija za predelavo iz postopka v glavni stvari, tretja oseba v razmerju do ETG, organizacije proizvajalcev iz postopka v glavni stvari. V teh okoliščinah za odgovor na zastavljeno vprašanje zadostuje, da se ugotovi, ali se izraz „gospodarstva in/ali prostori organizacij proizvajalcev“ nanaša le na gospodarstva in/ali prostore, katerih lastnik je organizacija proizvajalcev, oziroma ali je treba sprejeti drugačno razlago.
- 48 Tako iz zahtev po enotni uporabi prava Unije kot iz načela enakosti izhaja, da je treba izraze določbe prava Unije, ki se za opredelitev smisla in obsega ne sklicuje posebej na pravo držav članic, navadno razlagati samostojno in enotno v vsej Uniji (sodba z dne 21. decembra 2011, Ziolkowski in Szeja, C-424/10 in C-425/10, EU:C:2011:866, točka 32 in navedena sodna praksa).
- 49 Izvedbena uredba št. 543/2011 ne določa, kaj so naložbe, ki se izvajajo na „gospodarstvih in/ali [v] prostorih organizacij proizvajalcev“, in se glede pomena teh izrazov tudi ne sklicuje na nacionalna prava. Zato je treba za namene uporabe te uredbe šteti, kot da določajo samostojni pojem prava Unije, ki ga je treba na ozemlju vseh držav članic razlagati enotno.
- 50 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je treba pomen in obseg pojmov, ki s pravom Unije niso opredeljeni, določiti v skladu z njihovim običajnim pomenom, pri čemer je treba upoštevati okoliščine, v katerih se uporabljajo, in cilje ureditve, katere del so (sodbi z dne 10. marca 2005, EasyCar, C-336/03, EU:C:2005:150, točka 21, in z dne 3. septembra 2014, Deckmyn in Vrijheidsfonds, C-201/13, EU:C:2014:2132, točka 19 in navedena sodna praksa), ter izključiti, da bi se ob dvomu besedilo določbe upoštevalo ločeno v eni svojih jezikovnih različic (glej v tem smislu sodbi z dne 16. julija 2009, Horvath, C-428/07, EU:C:2009:458, točka 35 in navedena sodna praksa, in z dne 11. junija 2015, Pfeifer & Langen, C-51/14, EU:C:2015:380, točka 34).
- 51 V obravnavanem primeru običajni pomen zadevnega izraza sam ne dopušča, da se ta izraz takoj nedvoumno razlaga. V vsakdanjem jeziku in glede na jezikovne različice se namreč lahko nanaša na gospodarstvo ali prostor, ki je v lasti zadevne organizacije proizvajalcev, ali pa se na splošno nanaša na gospodarstvo ali prostor, nad katerim organizacija proizvajalcev opravlja določen nadzor.
- 52 Vendar po eni strani iz sobesedila Priloge IX, točka 23, k Izvedbeni uredbi št. 543/2011 jasno izhaja, da naložbe, ki so se izvajale na gospodarstvih in/ali v prostorih, ki so v razmerju do zadevne organizacije proizvajalcev v lasti tretje osebe, načeloma ne morejo biti niti delno upravičene do pomoči, ki je določena v skladu z operativnim programom.
- 53 Člen 60(6) te uredbe namreč določa, da če se naložbe izvajajo na posameznih kmetijskih gospodarstvih in/ali v prostorih proizvajalcev organizacije proizvajalcev, države članice zagotovijo, da se – razen v ustrezno utemeljenih okoliščinah – naložba ali njena preostala vrednost izterja, če član, ki je proizvajalec, organizacijo proizvajalcev zapusti. Prav tako je v uvodni izjavi 42 te uredbe navedeno, da je treba zaradi preprečevanja neupravičenega bogatenja zasebnika, ki je pretrgal vezi z organizacijo med življenjsko dobo naložbe, tej organizaciji omogočiti povrnitev preostale vrednosti naložbe.
- 54 Po drugi strani cilji Izvedbene uredbe št. 543/2011 določajo tudi, da so le organizacije proizvajalcev, ki so priznane v skladu s pravom Unije, lahko upravičene do finančne pomoči Unije. V zvezi s tem je treba poleg uvodne izjave 42 te uredbe, katere bistvo je navedeno v prejšnji točki, spomniti, da ta uredba določa podrobna pravila za uporabo Uredbe št. 1234/2007 glede sektorjev sadja in zelenjave ter predelanega sadja in zelenjave. Iz člena 103b te uredbe pa izhaja, da se financiranje operativnih

skladov organizacij proizvajalcev v sektorju sadja in zelenjave, za katere se lahko uveljavlja finančna pomoč Unije, lahko uporabi le za operativne programe, ki jih države članice odobrijo v skladu s členom 103g iste uredbe.

- 55 Očitno bi bilo v nasprotju s sistematiko Izvedbene uredbe št. 543/2011, kakor je bilo prikazano v točkah 52 in 53 te sodbe, in s tem ciljem, da bi lahko bile tretje osebe upravičene do te finančne pomoči. Do tega pa bi prišlo, če bi bilo dopuščeno, da so do te pomoči upravičene naložbe, za katere ni zanesljivo, da je do njih upravičena izključno zadevna organizacija proizvajalcev.
- 56 Čeprav v zvezi s tem le dejstvo, da organizacija proizvajalcev ni lastnik gospodarstva ali prostora, v katerem se izvaja naložba, načeloma ne more nujno zadostovati za dokaz, da ni zanesljivo, da se ta naložba izvaja izključno v korist te organizacije, pa je, da bi se lahko štela kot izdatek, ki je upravičen v skladu z operativnim programom iz člena 60(1) Izvedbene uredbe št. 543/2011, vsaj nujno, da se zadevna naložba izvaja na gospodarstvu in/ali v prostoru, ki ga dejansko in pravno nadzoruje ta organizacija, tako da se popolnoma izključi, da ima tretja oseba iz te naložbe kakršno koli korist.
- 57 Prilogo IX, točka 23, k Izvedbeni uredbi št. 543/2011 v delu, v katerem se nanaša na naložbe, ki se izvajajo „za gospodarstva in/ali prostore organizacij proizvajalcev“, je treba posledično razlagati tako, da se nanaša na naložbe, ki se izvajajo za gospodarstva in/ali prostore organizacij proizvajalcev, ki jih ta organizacija dejansko in pravno nadzoruje, tako da je popolnoma izključeno, da ima tretja oseba iz te naložbe kakršno koli korist.
- 58 Kot je trdila Evropska komisija, le takšna razlaga omogoča, da se zaščitijo finančni interesi Unije in prepreči kakršno koli izkrivljanje konkurence med organizacijami proizvajalcev v sektorju sadja in zelenjave.
- 59 V obravnavanem primeru iz predložitvene odločbe izhaja, da čeprav je linijo za predelavo iz postopka v glavni stvari kupila ETG ter se ta uporablja „pod njenim nadzorom in odgovornostjo“, je ta linija za predelavo na tujem zemljišču, ki je v lasti družbe Ardo in ki ga je „[ta] dala na razpolago ETG na podlagi posodbene pogodbe za namestitve in delovanje naprav[, ki sestavljajo linijo za pridelavo]“. Zadevna naložba se torej očitno ni izvajala za gospodarstva in/ali prostore organizacij proizvajalcev, ki so bili pod izključnim nadzorom ETG, tako da bi se popolnoma izključilo, da ima tretja oseba iz te naložbe kakršno koli korist. Uporaba merila neupravičenosti do pomoči, določenega v Prilogi IX, točka 23, k Izvedbeni uredbi št. 543/2011, se torej zdi utemeljena.
- 60 V zvezi s tem je treba tudi poudariti, da na podlagi domnevnega obstoja „legitimnih gospodarskih razlogov“, ki naj bi upravičili, da je bila naložba iz postopka v glavni stvari izvedena za gospodarstvo in/ali prostore tretje osebe, nad katero zadevna organizacija proizvajalcev nima izključnega nadzora, nikakor ne bi bilo mogoče sklepati, da se to merilo neupravičenosti v tem primeru ne uporabi. Enako velja glede računovodske pripisljivosti te naložbe tej organizaciji proizvajalcev in obstoja domnevne „ekonomske povezave“ te naložbe z gospodarstvom organizacije proizvajalcev ali glede dejstva, da naj bi obstajala „operativna povezava“ med samo naložbo in to organizacijo. Na podlagi teh razlogov namreč nikakor ni mogoče zagotoviti, da z naložbo iz postopka v glavni stvari tretje osebe niso pridobile nobene koristi.
- 61 Glede na zgornje ugotovitve je treba na tretje vprašanje, točka (a), odgovoriti, da je Prilogo IX, točka 23, k Izvedbeni uredbi št. 543/2011 v delu, v katerem se nanaša na naložbe, ki se izvajajo „za gospodarstva in/ali prostore organizacij proizvajalcev“, treba razlagati tako, da:
- zgolj dejstvo, da se naložba, ki se izvaja v okviru operativnega programa iz člena 60(1) te uredbe, opravi na zemljišču, katerega lastnik je tretja oseba, in ne zadevna organizacija proizvajalcev, načeloma na podlagi prve od teh določb ni razlog za neupravičenost pomoči za izdatke, ki s to naložbo nastanejo tej organizaciji proizvajalcev;

- se Priloga IX, točka 23, nanaša na naložbe, ki se izvajajo za gospodarstva in/ali prostore organizacij proizvajalcev ter ki jih pravno in dejansko izključno nadzoruje ta organizacija proizvajalcev, tako da bi se popolnoma izključilo, da ima tretja oseba kakršno koli korist od te naložbe.

Tretje vprašanje, točka (b)

- 62 Kot torej izhaja iz ugotovitev, ki jih je navedlo predložitveno sodišče v predlogu za sprejetje predhodne odločbe, je tretje vprašanje, točka (b), postavljeno le v primeru, da bi bilo treba Prilogo IX, točka 23, k Izvedbeni uredbi št. 543/2011 razlagati tako, da je zgolj dejstvo, da organizacija proizvajalcev iz postopka v glavni stvari ni lastnik zemljišča, na katerem se opravi naložba, ki se izvaja v okviru operativnega programa iz člena 60(1) te uredbe, na podlagi prve od teh določb razlog za neupravičenost do pomoči za izdatke, ki so tej organizaciji proizvajalcev nastali s to naložbo.
- 63 Iz odgovora na tretje vprašanje, točka (a), izhaja, da take razlage ni mogoče potrditi. Zato na tretje vprašanje, točka (b), ni treba odgovoriti.

Tretje vprašanje, točka (c)

- 64 Tretje vprašanje, točka (c), je prav tako postavljeno v primeru, da bi bilo treba Prilogo IX, točka 23, k Izvedbeni uredbi št. 543/2011 razlagati tako, da je le dejstvo, da organizacija proizvajalcev iz postopka v glavni stvari ni lastnica zemljišča, na katerem se opravi naložba, ki se izvaja v okviru operativnega programa iz člena 60(1) te uredbe, na podlagi prve od teh določb razlog za neupravičenost do zadevne pomoči za izdatke, ki so tej organizaciji proizvajalcev nastali s to naložbo.
- 65 Kot je bilo že ugotovljeno v točki 63 te sodbe, te razlage ni mogoče potrditi. Vendar pa s tem tretjim vprašanjem, točka (c), predložitveno sodišče v resnici sprašuje, ali se v okoliščinah, kot so te v postopku v glavni stvari, ETG lahko sklicuje na načelo varstva zaupanja v pravo glede zakonitosti pomoči, ki ji je bila odobrena oziroma obljubljena za zadevno naložbo. Kot je bilo navedeno v točki 59 te sodbe, pa se merilo neupravičenosti do pomoči, ki je določeno v Prilogi IX, točka 23, Izvedbene uredbe št. 543/2011, za to naložbo očitno uporabi tudi, kadar gre za drug razlog, kot ga navede predložitveno sodišče. Zato to tretje vprašanje, točka (c), ostaja upošteveno in je treba nanj odgovoriti.
- 66 S tem vprašanjem predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba načelo varstva zaupanja v pravo razlagati tako, da nasprotuje temu, da v okoliščinah, kot so te v postopku v glavni stvari, pristojni nacionalni organ po eni strani zavrne plačilo preostanka finančne pomoči, za katero je zaprosila organizacija proizvajalcev, za naložbo, za katero se je nazadnje izkazalo, da ni upravičena do pomoči v skladu z Prilogo IX, točka 23, k Izvedbeni uredbi št. 543/2011, in po drugi strani od te organizacije proizvajalcev zahteva vračilo pomoči, ki jo je ta za to naložbo že prejela.
- 67 Za okoliščine v postopku v glavni stvari je značilno dejstvo, da se je pristojni avstrijski organ, ker je potrdil zadevni operativni program in tako menil, da je naložba v zvezi s pridobitvijo linije za predelavo iz postopka v glavni stvari že vnaprej upravičena do zaprosene pomoči, ter je izplačal prva delna plačila za to naložbo, popolnoma zavedal okoliščin, v katerih je bila ta linija za predelavo vzpostavljena in se je uporabljala.
- 68 V zvezi s tem je treba spomniti, da nobena prosta presoja države članice glede tega, ali bo zahtevala vračilo sredstev Unije, dodeljenih neupravičeno ali nezakonito, ne bi bila združljiva z obveznostjo nacionalnih organov, ki morajo v okviru skupne kmetijske politike zagotoviti vračilo neupravičeno ali nezakonito izplačanih sredstev (glej v tem smislu zlasti sodbo z dne 21. septembra 1983, Deutsche Milchkontor in drugi, od 205/82 do 215/82, EU:C:1983:233, točka 22).

- 69 Iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da se na načelo varstva zaupanja v pravo ni mogoče sklicevati v zvezi z natančno določbo besedila prava Unije in ravnanje nacionalnega organa, pristojnega za izvajanje prava Unije, ki je s tem pravom v nasprotju, pri gospodarskem subjektu ne more ustvariti legitimnih pričakovanj, da bo upravičen do obravnavanja, ki je v nasprotju s pravom Unije (sodbi z dne 1. aprila 1993, Lageder in drugi, od C-31/91 do C-44/91, EU:C:1993:132, točka 35, in z dne 20. junija 2013, Agroferm, C-568/11, EU:C:2013:407, točka 52).
- 70 V tem primeru iz preučitve tretjega vprašanja, točka (a), izhaja, da je bila zadevna pomoč dodeljena v nasprotju z določbo iz Priloge IX, točka 23, k Izvedbeni Uredbi št. 543/2011, ki se razlaga glede na sobesedilo te določbe in upoštevni cilj ureditve, ki se uporablja.
- 71 Dalje, pri odobritvi zadevnega operativnega programa je bilo že določeno, da v okviru financiranja skupne kmetijske politike stroga razlaga pogojev prevzemanja stroškov s strani Unije nalaga upravljanje skupne kmetijske politike pod pogoji enakosti med gospodarskimi subjekti držav članic, ki nasprotujejo temu, da nacionalni organi države članice s široko razlago neke določbe dajejo prednost subjektom te države članice (glej v tem smislu sodbi z dne 27. februarja 1985, Italija/Komisija, 55/83, EU:C:1985:84, točka 31 in navedena sodna praksa, in z dne 6. novembra 2014, Nizozemska/Komisija, C-610/13 P, neobjavljena, EU:C:2014:2349, točka 41).
- 72 Glede na ta dejstva je treba ugotoviti, da je Priloga IX, točka 23, k Izvedbeni uredbi št. 543/2011 določba, zoper katero ni mogoče uveljavljati načela varstva zaupanja v pravo.
- 73 Poleg tega se pristojni avstrijski organ ni mogel veljavno zavezati, da bo ETG zagotovil obravnavanje, ki je v nasprotju s pravom Unije.
- 74 Zato ta nacionalni organ s tem, da je odobril zadevni operativni program in izplačal prva plačila za naložbo iz postopka v glavni stvari, ni mogel pri ETG, ne glede na njeno dobrovernost, ustvariti zaupanja v pravo glede obravnavanja, ki je v nasprotju s pravom Unije.
- 75 Glede na zgornje navedbe je treba na tretje vprašanje, točka (c), odgovoriti, da je treba načelo varstva zaupanja v pravo razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da v okoliščinah, kot so te v postopku v glavni stvari, pristojni nacionalni organ po eni strani zavrne plačilo preostanka finančne pomoči, za katero je zaprosila organizacija proizvajalcev, za naložbo, za katero je bilo nazadnje ugotovljeno, da je neupravičena do pomoči v skladu s Prilogo IX, točka 23, k Izvedbeni uredbi št. 543/2011, in po drugi strani od te organizacije proizvajalcev zahteva vračilo pomoči, ki je bila za to naložbo že prejeta.

Prvo vprašanje, točke od (a) do (h)

- 76 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem, točke od (a) do (c), v bistvu sprašuje, ali je treba člene 65, 66 in 69 Uredbe št. 1580/2007 ter člene 64, 65 in od 68 do 70 Izvedbene uredbe št. 543/2011 razlagati tako, da ti členi, če nacionalno sodišče v okoliščinah, kot so te v postopku v glavni stvari, odloča o tožbi zoper odločbo nacionalnega organa, ki je odločal o prošnji za plačilo preostanka finančne pomoči v okviru operativnega programa, ki je bila vložena v skladu s členom 103g(5) Uredbe št. 1234/2007, nasprotujejo temu, da to sodišče v okviru te tožbe po uradni dolžnosti presoja vprašanje zakonitosti načina izračuna vrednosti tržne proizvodnje. Če bi bil odgovor na to vprašanje, točke od (a) do (c), nikalen, je predložitveno sodišče postavilo prvo vprašanje, točke od (d) do (h).
- 77 Treba pa je ugotoviti, da so točke od (a) do (c) prvega vprašanja in nato točke od (d) do (h) istega vprašanja upoštevne le, če bi iz odgovora na tretje vprašanje, točka (a), izhajalo, da se merilo neupravičenosti do pomoči, ki je določeno v Prilogi IX, točka 23, k Izvedbeni uredbi št. 543/2011 ni moglo uporabiti za naložbo iz postopka v glavni stvari. Iz odgovora na to tretje vprašanje, točka (a), pa izhaja, da v tem primeru ni tako.

78 Na prvo vprašanje, točke od (a) do (h), posledično ni treba odgovoriti.

Drugo vprašanje, točke od (a) do (c)

- 79 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem, točki (a) in (b), v bistvu sprašuje, ali je treba člen 103c Uredbe št. 1234/2007 razlagati tako, da nasprotuje temu, da se v okviru operativnega programa v sektorju sadja in zelenjave v smislu tega člena finančna pomoč Unije odobri za naložbe, namenjene za predelavo sadja in zelenjave, in če ni tako, pod katerimi pogoji in v kolikšni meri se te pomoči odobrijo. Z drugim vprašanjem, točka (c), to sodišče sprašuje, ali je veljaven člen 60(7) Izvedbene uredbe št. 543/2011, ki določa, da so nekatere naložbe in ukrepi, ki so povezani s predelavo sadja in zelenjave v predelano sadje in zelenjavo, lahko pod nekaterimi pogoji upravičeni do pomoči.
- 80 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča za vprašanja v zvezi z razlago prava Unije, ki jih nacionalna sodišča zastavijo v pravnem in dejanskem okviru, ki so ga pristojna opredeliti sama in katerega pravilnosti Sodišče ne preizkuša, velja domneva upoštevnosti. Sodišče lahko predlog nacionalnega sodišča zavrne samo, če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora v postopku v glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo pravnih in dejanskih elementov, da bi lahko na zastavljena vprašanja dalo koristne odgovore (sodbi z dne 16. decembra 2008, Cartesio, C-210/06, EU:C:2008:723, točka 67, in z dne 29. januarja 2013, Radu, C-396/11, EU:C:2013:39, točka 22). Enako velja, če se postavljena vprašanja nanašajo na veljavnost določbe prava Unije (glej v tem smislu sodbo z dne 10. decembra 2002, British American Tobacco (Investments) in Imperial Tobacco, C-491/01, EU:C:2002:741, točki 34 in 35 ter navedena sodna praksa).
- 81 V tem primeru iz predložitvene odločbe in iz nacionalnega spisa, ki je bil predložen Sodišču, izhaja, da je bil edini razlog, na podlagi katerega je bilo v odločbi, ki se v postopku v glavni stvari izpodbija, zavrnjeno plačilo preostanka pomoči za zadevno linijo za predelavo in zahtevano vračilo pomoči, ki je bila zanjo že prejeta, uporaba merila neupravičenosti do pomoči, ki je določeno v Prilogi IX, točka 23, k Izvedbeni uredbi št. 543/2011.
- 82 Odgovor na drugo vprašanje, točke od (a) do (c), bi v taki okoliščini torej očitno pomenil posvetovalno mnenje o hipotetičnem vprašanju, kar bi bilo v nasprotju z nalogo Sodišča pri sodnem sodelovanju, uvedenem s členom 267 PDEU (sodba z dne 24. oktobra 2013, Stoilov i Ko, C-180/12, EU:C:2013:693, točka 47 in navedena sodna praksa, in v tem smislu sodba z dne 7. novembra 2013, Romeo, C-313/12, EU:C:2013:718, točki 39 in 40).
- 83 Zato na drugo vprašanje, točke od (a) do (c), ni treba odgovoriti.

Četrto vprašanje

- 84 Predložitveno sodišče s četrтим vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je v okoliščinah, kot so te v postopku v glavni stvari, treba pravo Unije razlagati tako, da ob neobstoju omejitev časovnih učinkov te sodbe nasprotuje temu, da se za izključitev vračila neupravičeno plačane pomoči upošteva načelo pravne varnosti.
- 85 Uvodoma je treba ugotoviti, da to vprašanje temelji na predpostavki, da Sodišče ni omejilo časovnih učinkov te sodbe. ETG pa je v bistvu to omejitev predlagala, če bi Sodišče ugotovilo neveljavnost ene od določb prava Unije iz postopka v glavni stvari. V tej sodbi pa je Sodišče le razlagalo nekatere določbe prava Unije.
- 86 Avstrijska vlada pa je Sodišču predlagala, da omeji časovne učinke te sodbe, zlasti če bi Sodišče menilo, da bi bilo Prilogo IX, točka 23, k Izvedbeni uredbi št. 543/2011 treba razlagati tako, da naložbe, ki so se izvajale na zemljišču, ki je v lasti tretje osebe, niso upravičene do pomoči. Kot pa izhaja iz točk 59 in 61

te sodbe, naložbe iz postopka v glavni stvari – kot se zdi – niso upravičene do pomoči, ker se izvajajo na gospodarstvih in/ali v prostorih, ki niso pod izključnim nadzorom zadevne organizacije proizvajalcev. Zato je treba o tem predlogu odločiti.

- 87 V utemeljitev tega predloga ta vlada navaja nevarnost resnih gospodarskih posledic za tožečo družbo v postopku v glavni stvari, ki bi lahko bila prisiljena prenehati delovati, ter za celotni sektor sadja in zelenjave. Poleg tega naj bi se Priloga IX, točka 23, k Izvedbeni uredbi št. 543/2011 v mnogih jezikovnih različicah sklicevala na obstoj operativne povezave med organizacijo proizvajalcev in zadevno naložbo, s čimer naj bi nastala velika in objektivna negotovost glede področja uporabe prava Unije.
- 88 Iz ustaljene sodne prakse izhaja, da sta v razlagi Sodišča glede predpisa prava Unije – pri izvajanju pristojnosti na podlagi člena 267 PDEU – pojasnjena in natančneje določena pomen in obseg tega pravila, kot ga je treba oziroma bi ga bilo treba razumeti in uporabljati vse od začetka njegove veljavnosti. Iz tega izhaja, da sodišče lahko in mora tako razlagano določbo uporabiti celo za pravna razmerja, ki so nastala in so bila vzpostavljena pred sodbo, sprejeto o predlogu za razlago, če so sicer izpolnjeni pogoji, ki pred pristojnimi sodišči dopuščajo spor o uporabi navedene določbe (sodbi z dne 15. marca 2005, *Bidar*, C-209/03, EU:C:2005:169, točka 66 in navedena sodna praksa, in z dne 22. septembra 2016, *Microsoft Mobile Sales International in drugi*, C-110/15, EU:C:2016:717, točka 59 in navedena sodna praksa).
- 89 Sodišče sme le izjemoma z uporabo splošnega načela pravne varnosti, ki je del pravnega reda Unije, omejiti možnost katerega koli zainteresiranega, da bi se za izpodbijanje pravnih razmerij, ki so nastala v dobri veri, skliceval na določbo, ki jo je razložilo. Za določitev take omejitve morata biti izpolnjena dva bistvena pogoja, in sicer dobra vera zainteresiranih krogov in nevarnost resnih motenj (sodbi z dne 15. marca 2005, *Bidar*, C-209/03, EU:C:2005:169, točka 67, in z dne 22. septembra 2016, *Microsoft Mobile Sales International in drugi*, C-110/15, EU:C:2016:717, točka 60 in navedena sodna praksa).
- 90 Natančneje, Sodišče je to rešitev uporabilo le v natančno določenih okoliščinah, predvsem ko je obstajalo tveganje resnih ekonomskih posledic, zlasti zaradi velikega števila pravnih razmerij, ki so bila vzpostavljena v dobri veri na podlagi ureditve, za katero se je štelo, da zakonito velja, ter ko se je izkazalo, da so bili posamezniki in nacionalni organi spodbujeni k ravnanju, ki zaradi objektivne in precejšnje negotovosti glede obsega določb prava Unije ni bilo v skladu s pravom Unije, pri čemer je k tej negotovosti morda prispevalo tudi ravnanje drugih držav članic ali Komisije (sodbi z dne 15. marca 2005, *Bidar*, C-209/03, EU:C:2005:169, točka 69 in navedena sodna praksa, in z dne 22. septembra 2016, *Microsoft Mobile Sales International in drugi*, C-110/15, EU:C:2016:717, točka 61 in navedena sodna praksa).
- 91 Poleg tega je država članica, ki predlaga tako omejitev časovnih učinkov sodbe, ki je bila izdana v postopku izdaje predhodne odločbe, dolžna pred Sodiščem predstaviti številčne podatke, ki dokazujejo nevarnost resnih gospodarskih posledic (sodba z dne 7. julija 2011, *Nisipeanu*, C-263/10, neobjavljena, EU:C:2011:466, točka 34 in navedena sodna praksa, in po analogiji sodba z dne 9. aprila 2014, *T-Mobile Austria*, C-616/11, EU:C:2014:242, točka 53).
- 92 V tem primeru v predlogu za omejitev časovnih učinkov te sodbe, ki je bil vložen tudi za primer, da bi Sodišče razglasilo neveljavnost ene ali več določb, ki jih navaja predložitveno sodišče, avstrijska vlada sploh ni natančno navedla, zakaj naj bi razlaga iz točke 61 te sodbe sama po sebi povzročila nevarnost za nastanek resnih gospodarskih posledic. Glede tega je le pavšalno navedla, da bi neobstoj omejitve časovnih učinkov te sodbe „lahko povzročil potencialno usodne posledice“, in omenila „številna prava razmerja“, ne da bi zagotovila kakršen koli podatek v zvezi s številom organizacij proizvajalcev, na katere bi se posledice mogoče lahko nanašale, ali v zvezi z morebitnimi zadevnimi zneski.

- 93 Posledično ni mogoče ugotoviti obstoja nevarnosti za nastanek resnih gospodarskih posledic v smislu sodne prakse, navedene v točkah 89 in 90 te sodbe, ki bi upravičil omejitev časovnih učinkov te sodbe. Zato ni treba omejiti časovnih učinkov te sodbe niti ni treba preveriti, ali je izpolnjeno prvo merilo, navedeno v teh točkah.
- 94 Glede vprašanja, ali se lahko v okoliščinah, kot so te v postopku v glavni stvari, ETG pri predložitvenem sodišču sklicuje na načelo pravne varnosti, je treba spomniti, da morajo države članice na podlagi člena 4(3) PEU na svojem ozemlju zagotoviti izvajanje predpisov Unije, med drugim na področju skupne kmetijske politike (glej po analogiji sodbo z dne 16. julija 1998, Oelmühle in Schmidt Söhne, C-298/96, EU:C:1998:372, točka 23 in navedena sodna praksa).
- 95 Prav tako iz člena 9(1) Uredbe Sveta (ES) št. 1290/2005 z dne 21. junija 2005 o financiranju skupne kmetijske politike (UL 2005, L 209, str. 1), ki jo navaja AMA v odločbi, ki se izpodbija v postopku v glavni stvari, in katere določbe so bile v bistvu povzete v členu 58(1) in (2) Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 352/78, (ES) št. 165/94, (ES) št. 2799/98, (ES) št. 814/2000, (ES) št. 1290/2005 in (ES) št. 485/2008 (UL 2013, L 347, str. 549, in popravek v UL 2016, L 130, str. 5), izhaja, da morajo države članice v okviru skupne kmetijske politike sprejeti vse potrebne ukrepe za izterjavo sredstev, izgubljenih zaradi nepravilnosti ali malomarnosti. Kakršno koli diskrecijsko presojanje, ali bo država članica zahtevala vračilo neupravičeno ali nezakonito dodeljenih pomoči Unije, bi bilo nezdržljivo s to obveznostjo (glej po analogiji sodbo z dne 16. julija 1998, Oelmühle in Schmidt Söhne, C-298/96, EU:C:1998:372, točka 23 in navedena sodna praksa), kot je bilo že navedeno v točki 68 te sodbe.
- 96 Kot pa je navedla Komisija, morajo v sporih glede vračila zneskov, ki so bili po pravu Unije izplačani brez pravne podlage, če ni predpisov prava Unije, odločati nacionalna sodišča v skladu s svojim nacionalnim pravom in ob upoštevanju omejitev, ki jih določa pravo Unije, tako da podrobna pravila nacionalnega prava ne morejo povzročiti, da bi bilo izvajanje predpisov Unije praktično nemogoče, uporaba nacionalne zakonodaje pa mora biti nediskriminatorna glede na postopke, v katerih se odloča o nacionalnih sporih enake vrste (sodbi z dne 16. julija 1998, Oelmühle in Schmidt Söhne, C-298/96, EU:C:1998:372, točka 24 in navedena sodna praksa, in z dne 15. januarja 2009, Bayerische Hypotheken- und Vereinsbank, C-281/07, EU:C:2009:6, točka 24 in navedena sodna praksa).
- 97 Tako ni mogoče šteti, da je v nasprotju s pravom Unije, če nacionalno pravo na področju povračila finančnih prejemkov, ki so jih javni organi neupravičeno izplačali, upošteva načelo pravne varnosti skupaj z načelom zakonitosti, ker je to načelo del pravnega reda Unije (sodbi z dne 19. septembra 2002, Huber, C-336/00, EU:C:2002:509, točka 56 in navedena sodna praksa, in z dne 21. junija 2007, ROM-projecten, C-158/06, EU:C:2007:370, točka 24).
- 98 To načelo pravne varnosti zlasti zahteva, da ureditev Unije osebam, na katere se nanaša, omogoči, da se natančno seznani z obsegom obveznosti, ki jim jih ta ureditev nalaga. Upravičenci se morajo namreč nedvoumno seznani s svojimi pravicami in obveznostmi ter v skladu z njimi ukrepati (sodba z dne 21. junija 2007, ROM-projecten, C-158/06, EU:C:2007:370, točka 25 in navedena sodna praksa).
- 99 V obravnavanem primeru pa iz preučitve tretjega vprašanja, točka (a), izhaja, da določba iz Priloge IX, točka 23, k Izvedbeni uredbi št. 543/2011, ki se je razlagala glede na sobesedilo te določbe in upoštevni cilj ureditve, ki se uporablja, upravičencu, ki je končni prejemnik finančne pomoči Unije, omogoča, da se natančno seznani z obsegom naloženih obveznosti, tako da se lahko nedvoumno seznani s svojimi pravicami in obveznostmi ter v skladu z njimi ukrepa.
- 100 Tako je treba pri presoji zadevnih interesov popolnoma upoštevati interes Unije za vračilo pomoči, ki je bila prejeta v nasprotju s pogoji dodelitve te pomoči, vključno s tem, da se šteje – ne glede na to, kar je bilo navedeno v prejšnji točki – da načelo pravne varnosti nasprotuje temu, da mora upravičenec do

pomoči to pomoč povrniti (sodbi z dne 19. septembra 2002, Huber, C-336/00, EU:C:2002:509, točka 57 in navedena sodna praksa, in z dne 21. junija 2007, ROM-projecten, C-158/06, EU:C:2007:370, točka 32).

- 101 Poleg tega je mogoče vračilo pomoči zahtevati le, če je prejemnik pomoči dobroverno menil, da je pomoč zakonita (sodba z dne 19. septembra 2002, Huber, C-336/00, EU:C:2002:509, točka 58 in navedena sodna praksa).
- 102 Glede na zgoraj navedeno je treba na četrto vprašanje odgovoriti, da je treba v okoliščinah, kot so te v postopku v glavni stvari, pravo Unije razlagati tako, da ob neobstoju omejitev časovnih učinkov sodbe ne nasprotuje temu, da se za izključitev vračila neupravičeno plačane pomoči upošteva načelo pravne varnosti, če so predvidene okoliščine enake kot pri vračilu nacionalnih finančnih nadomestil, če se popolnoma upošteva interes Unije in če se dokaže dobrovernost prejemnika pomoči.

Stroški

- 103 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (sedmi senat) razsodilo:

1. Prilogo IX, točka 23, k Izvedbeni uredbi Komisije (EU) št. 543/2011 z dne 7. junija 2011 o določitvi podrobnih pravil za uporabo Uredbe Sveta (ES) št. 1234/2007 za sektorja sadja in zelenjave ter predelanega sadja in zelenjave je treba v delu, v katerem se nanaša na naložbe, ki so bile izvedene „za gospodarstva in/ali prostore organizacij proizvajalcev“, razlagati tako, da:
 - zgolj dejstvo, da se naložba, ki se izvaja v okviru operativnega programa iz člena 60(1) te uredbe, opravi na zemljišču, katerega lastnik je tretja oseba, in ne zadevna organizacija proizvajalcev, načeloma na podlagi prve od teh določb ni razlog za neupravičenost pomoči za izdatke, ki s to naložbo nastanejo tej organizaciji proizvajalcev;
 - se Priloga IX, točka 23, nanaša na naložbe, ki se izvajajo za gospodarstva in/ali prostore organizacij proizvajalcev, ki jih pravno in dejansko izključno nadzoruje ta organizacija, tako da bi se popolnoma izključilo, da ima tretja oseba kakršno koli korist od te naložbe.
2. Načelo varstva zaupanja v pravo je treba razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da v okoliščinah, kot so te v postopku v glavni stvari, pristojni nacionalni organ po eni strani zavrne plačilo preostanka finančne pomoči, za katero je zaprosila organizacija proizvajalcev, za naložbo, za katero je bilo nazadnje ugotovljeno, da je neupravičena do pomoči v skladu s Prilogo IX, točka 23, k Izvedbeni uredbi št. 543/2011, in po drugi strani od te organizacije proizvajalcev zahteva vračilo pomoči, ki je bila za to naložbo že prejeta.
3. V okoliščinah, kot so te v postopku v glavni stvari, je treba pravo Unije razlagati tako, da ob neobstoju omejitev časovnih učinkov sodbe ne nasprotuje temu, da se za izključitev vračila neupravičeno plačane pomoči upošteva načelo pravne varnosti, če so predvidene okoliščine enake kot pri vračilu nacionalnih finančnih nadomestil, če se popolnoma upošteva interes Unije in če se dokaže dobrovernost prejemnika pomoči.

Podpisi